

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezéréség hivatalos közleményei, irányczikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

Kolozsvár, jun. 20.

A' szabadságunkért küzdő lengyel legioban többek közt egy hadnagy szolgál. Neve: Caetan Winczenz Müller.

Ezen ember 1826-ban lett katonává. A' 30-i lengyel forradalom egyik harczosa volt 's miután a' zsarnokhatalom erőt vett a' szabadság ügyén, 1831-ben kivándorlott Frankhonba, ott is katonai szolgálatot tett. Bejárta Spanyolhont és Portugált.

A' mult évben értesülvén, hogy a' forradalom a' volt osztrák monarchia határait is átlépte, Frankhonban hagyta nejét, gyermekét 's Bécsbe sietett. Itt az utolsó perczekig harczolt a' nép soraiban.

Onnan Pulszky utasítása következtében Magyarhonba jött 's mostani kormányzó elnökünk magyar szolgálatba vette. Azóta, mult évi november 12 óta, ügyünk mellett harczol. Számos csatákban vett részt.

Legközelebről egészsége megromolván, Kolozsvár egyik előkelő orvostudora budai fürdőkre menni tanácslá 's ennek szükségességéről hiteles orvosi bizonyítványt adott neki.

Jelenti magát őrnagyanál és az a' helyett, hogy egészsége helyrejötteig távolléti szabadságot adna neki, egyszerüen elbocsátja a' szolgálatból, nemcsak előre nem ad neki egy fillért sem, sőt a' lefolyt időről illetményét, de még bizonyos magán adósságát sem fizeti ki.

Igy beszélte el ezt nekünk lengyel bajnokunk.

Mi nem szoktunk egyoldalú értésítésekre ítéletet mondani. Lehetnek oly körülmények, melyek az illető t. őrnagy ur ez eljárását talán igazolják. 'S ugyanazért nem vitathatjuk: helyesen vagy helytelenül történt-e ez eljárása.

Hanem minket még is elérzékenyített e' történet.

Fáj tudnunk, hogy létez egyén, ki ügyünk, a' legszentebb ügy mellett, nem azért mint minden magyar honfi: életéért, mindenéért, hanem csupán a' szabadság általi ibletettségéből fogván fegyvert, becsületes szolgálat után megromgált egészséggel oly sorsra jutott, miként egy 15 kr.os bankjegyet könnyyes szemekkel mutatván fel

igy szóljon: uram! ez minden vagyonom, ezzel vagyok idegen országban szelles e' világra elbocsátva.

Pedig így szólott ő nekünk. 'S nem azt kérte, hogy ügyét, némi erkölcsi elégtétel eszközlése végett terjeszszük az olvasó közönség elébe; nem, hanem azt, hogy szólítsuk fel lelkes honfitársainkat, adjanak neki néhány fillért utravalóul, hogy ne kényszerüljön utcai koldulással tengetni vándor életét, 's okot adni a' magyar ügy ellenének ekép gunyolódni: ime így jutalmazták a' magyar szabadság idegen faju hajnokait.

És e' kívánatát veterán bajtársunknak azon reménnyel teljesítjük, mikép lesznek hazánk lelkesebb fiai és hölgyei közt, kikre nézve szavunk nem lesz kiáltó szó a' pusztában.

Az adományokat szívesen elfogadja és pontosan kézbesítendi

a' Honvéd szerkesztője.

Felelet Dobozi István urnak báró K. I. ügyében.

(Folytatás.)

Ideje, hogy tisztelt alezredes és kormánybiztos urat a' n. enyedi és alsófehérmegyei dolgok valódi állapotával b. Kemény István irányában némileg megismertessük, 's meggyőzzük a' felől: hogy 173 egyént, kik a' volt kormánybiztos Csány L. urhoz beadott kérévelet aláírták, nem vezérlett a' lacsony érdek és elrejtett boszuvágy, és hogy azon vádak, melyek azon panaszos kéréveletben foglaltatnak, nem rágalmak. Mit hogy sikeresebben megtehezzünk, azt kérjük öntől:

1) Ha ön volt volna alsófehérmegyei főispán, tette volna-e a' csendőri bizottmányban azon nyilatkozatot, hogy ha Magyarország a' törvényesség teréről lelép, az unioról lemond? hogy a' csendőri bizottmány végzéseit Puchnerrel tudassa? 'stb.

2) Ha ön volt volna alsófehérmegyei főispán, a' haza védelmére begyűlt nagy összeg pénzről, arany-ézüst portékákból álló hadi segedelmet merete volna-e ön ministeri rendelet ellenére Budapest

helyett Kolozsvárra küldeni, és azt mindaddig itt tartani, míg a magyarok Kolozsvárról kivonultak, 's Urbán Kolozsvárra békét, ki arra töstént reá is tette kezét; 's a magyar álladalomnak ily nagy vesztsést okozni? Elfeledkezett volna-e ön anynyira magáról: hogy 12,000 rftből, melynek egy részét kölcsön, más részét ajándékkép egy tiszta 's igaz magyar érzelmű polgár tett a' haza oltárára 9000 ezüst rforintot visszavegyen, 's az ajánlónak visszaadjon, még pedig azzal az észrevétellel, hogy az a' pénz elvesz, 's igen nagy vesztes lenne egy nagy család embernek 12,000 rftot elveszteni? pedig a' visszaadott 9000 rftből is 1000 p. rft. ajándék volt; 's lett volna-e lelke a' magyar ügy hitelét ily mondatokkal csökkenteni? a' kedélyeket lehangozni?

3) Ha ön lett volna Alsófehérmegyei főispán, azon 8000 pengő rftnél többre rugó összeget, melyet Zalatháról küldöttek Urbánnak, 's melyet az enyedi nemzet örök foglaltak le, itt tartóztatta volna-e ön Kolozsvárra? 's nem küldötte, vagy vitte volna-e ön magával Magyarországra, a' kormánynak átadni, hogy azt az Urbán rabló körmeitől megmentse, a' fennebbi hadi segédlemmel együtt?

4) Ha ön volt volna alsófehérmegyei főispán itt maradt volna-e ön Kolozsvárra az Urbán bejövetelekor és társalgott volna-e ön Urbánnal? dicserőre volna-e őt, hogy igen szelid humanus ember? Urbánt, ki nyomtatott proclamatiónban azzal fenyegetődzött, hogy minden egy felakasztott oláhért hét magyart akasztat fel? 's hiszi-e ön, hogy mint alsófehérmegyei főispán elkerülhetne volna az elfogatást és Szenbenbe küldetést másként, mint az Urbánnak tett alacsony hódolat oltalma alatt.

5) Ha ön volt volna alsófehérmegyei főispán és a' n. enyedi főiskolának gondnoka, elhanyagolta volna-e ön azon virágzó tanoda soha ki nem pótolható kincseit biztosítani? akkor, midőn nejét és becsesebb portékáit egy két nappal előre Kolozsvárra küldötte.

6) Ha ön volt volna alsófehérmegyei főispán, elmulatta volna-e, ha csakugyan oly kénytelen-ség forgott fen, hogy N. Enyed, a' lelkesült magyar őrizettel zsufolva tele N. Enyed az ellenségnek feladassék, ez enyedi népet és az oláhok öldöklő fegyverei elől Enyedre beszorult megyei lakosokat jó előre figyelmeztetni, miszerint gon-goskodják mindenki ideje korán magáról és övéiről? 'S oly véletlenül meglepő módon üzte volna ki a' kétségbe esett népet megszokott ősi fészekéből, mint azt b. Kemény István tette?

7) Ha ön volt volna alsófehérmegyei főispán, elvárta volna-e ön, hogy az alsófehérmegyei, jelesen zalathuai és hegyaljai, ugy a' murosai kerületbeli felfegyverzett nemzetőrség azon vétkes elmulasztás következtében, hogy az nem

vonatott össze, az oláhság által rendre lefegyvereztessék 's ez után mint az áldozatra szánt barom, legyilkoltassék?

8) Ha ön volt volna alsófehérmegyei főispán, tette volna-e ön azon nyilatkozatot, hogy a' Kossuth bankjegyeken csak hamar odább kell adoi? 'S kívánta volna-e a' közhitelt ily nyilatkozattal megrendíteni? 's guayolta volna-e azon jegyeket méltóságos bankjegyeknek?

9) Ha ön volt volna alsófehérmegyei főispán, tett volna-e egy olyan egyént első alispánnak, ki az alsófehérmegyei magyarok, de különösen N. Enyed lakóinak kirablása, raboltatása, legyilkoltatásában, 's lakaik hamuvá égettetésében főszerep vivő Prodan egészségéért közönséges vendéglőben poharat köszöntött? Még több ilyen kérdéseket tehetnénk önnek, de elhagyjuk, mivel különben is ezek hivatalos tárgyalás alatt vannak, és csak is azért hoztuk fel néhányat, hogy egyfelől önt felvilágosítsuk, másfelől ön nyilatkozata által a' közönség ne mistificáltassék, a' bíróság ne praeventáltassék, de szeretjük és akarjuk hinni, hogy ön keblét tisztelt alezredes és kormánybiztos ur sokkal melegebb honszeretetet heviti, karjai az emberiség szent ügye ölelésére sokkal hajlékonyabbak, mintsem ön kezét szívére téve ne azt felelje: én nem úgy működtem volna!! 's látja ön, mind azon tények, elmulasztások, vétkes intézkedések, melyek az ön elébe terjesztett kérdésekben érintve vannak és ezeknél még sokkal többek terhelik b. Kemény Istvánt, 's ezek már oly közindatu dolgok, hogy dacára az ön tulzott magasatolásának és önféle értelmiségi osztály közvéleményének, azoknak folytán az igazi közvélemény, az az a' nép szava, mely isten szava a' vétkest reá kimondotta. Sőt ne vegye rossz neven tisztelt alezredes és kormánybiztos ur, ha saját nyilatkozatában tanálunk oly kifejezést, mely tökéletesen igazolja fennebbi állításunkat, midőn azt írja ön: „még sem akadt e' nagy tömegeből csak egy egyén is, ki ily keserítő(?) bántalmak után Kemény István mellett fölajdult volna.“

(Folyt. köv.) Enyediék.

— — —
Mi baj Háromszéken? 's mi nem baj?
(Vége.)

Az is baj: hogy a' hadbírósnak, mely hónapok óta, az őszertü slendriántól eltérve, korszellemet felfogva 's per elcsavarást nem engedve, oly készséggel 's ohajtott sikerrel intézé el 's vétetét teljesedésbe hatáskörébe tartozó ügyes bajos dolgainkat, miszerint a' verbőczies ügyvéd urakat méltán kenyérféltés lepte vala meg, polgári működése majus havával megszűnt 's minket már kétes aggály foglalt el: vajjon a' nem választás által született hanem felajánlás és kinevezés útján teremtett ideiglenes tisztkarral, a' né-

hai igazságölő táblalíráskodási iskolaiság, tudá-
kosság, ismét életbe lépend-e? Vagy talán The-
mis szelleme megszállja azok közti jelesünket,
mint szent szellem az első pünkösztkori forradal-
omkor az apostolokat? Vajjon az ármányos folya-
modványok örök körben forgandóak-e megint,
hogy addig hurczoltattnak Pontiusból Pilátusig,
Pilátustól Pontiusig, míglen végre csakugyan meg-
feszítettünk? Vajjon a' törvény megint pokháló le-
end-é, hogy abban csak a' gyengébb legyek a-
kadjanak fel? Vagy talán a' népfelség eszméje
nyújtand vezérfonalat, hogy a' Minotaurus sze-
gény áldozatai a' labirintból kivergődhessenek?
Mind bizonytalan talányok. De hiszünk eszélyes
főispánunk, derék alispánunk, erélyes főszolga-
biránk 's több másokban. Azonban a' szabadsajtó-
nak argus szeméi vannak. Megpillantandja, azt is
hiszszük, a' visszaéléseket.

Van még több baj is. Némely főbb és
gazdagabb urak és urfiak, kik nem tiszték, nem
igen láttatnak a' táborban; de láttatnak itthon pa-
radérozni és sok egyebet is művelni. És ez, ba-
joknak baja; mert már is elkecserevésig magára
vonta a' nép figyelmét. Jó lenne e' bajon, míg
nem késő, orvosolni.

Vala mint szintén az is feltűnő baj:
hogy tanodát és királyi táblát jelesen végzett 's
táborozás kezdete óta szolgált ifjaink a' katonai-
tisztvégekben nem igen mehetnek elő: midőn szá-
mos nyugalmazott tizedesek óriás léptekkel halad-
nak a' hivatali pályán. Nem irigyeljük az osztrák
zsarnok rabigája alatt sokat szenvedett véreink-
től; de ohajtanók, hogy az igénytelen érdemes is
felkerestessék 's jutalmaztassék.

Bizony sok a' baj. E' vészborus napok-
ban úgy kéne, hogy mindig égve tartssuk lámpán-
kat, nem tudva, hogy mikor jő el az északi kény-
ur vadál csordájával, megkacsukázni akarni a'
magyart. Viharos felhő borong felettünk. Azonban
mi itthoniak nagyon kényelmesek vagyunk. A' nem-
zetőrtisztítási rendeletek nem teljesítettek. Katonai
gyakorlatok nem tartataknak. Jóságvészítés bünte-
tése alatt parancsoltatnak nemzetőreink ide vagy
amoda összejárni. Egy rész megjelenik; nagyobb
rész nem jelenik meg. Nem; mert a' százszor ki-
szabott 's köröztetett büntetés az ezer áthágók kö-
zül még egyen sem hajtatott végre. Prédikálunk
biz elegendet a' népnek. A' nép szájátva hallja, de
nem cselekszi. Erélyes fellépések az illető tisz-
teknek hiányzik. Ismerjük székelly véreink termé-
szetét. Hirdessenek csak amnestiát a' multakról.
Aztán büntessék keményen, jósága tettleges el-
vesztésével, elkoboztatásával, a' rendeletek legel-
ső makacs áthágóját; felelünk, egy sem leendő több
szánszándékos késlekedő.

Egyébiránt annyit csakugyan irhatunk meg-
nyugtatóra a' tisztelet Honvéd urnak, miként

nem egy könnyen kacsinthat bé, Csik, Három-
szék és Barcza felől, az északi óriás cserkessi
völgyeinkbe. A' szoros utak mindenütt sergekkel
és ágyukkal ellátvák. A' határvonal nagy fakkal
köröskörül észszerűen bévágva 's fegyveres örök-
kel környezve, mintegy vérérosséget képez. Ha
magunkat el nem hadjuk, isten sem hagy el.

A' polgári innepek hatást szűlnek. A'
nép özőnlük a' szentegyházakba, világosodik 's lel-
kesül. Még legcsontosultabb aristocratáink fülei is
kikezdtek békülni a' democratia-szerű országos
imával. Bizony gondos honatyák az a' Kossuth
kormányzó ur és azok a' minister urak. Éljenek!
éljenek! éljenek!

De még egy baj ötlék eszünkbe;
még pedig nagy baj. Nagyobb értékű pénz-
jegyeinkkel csak nem úgy vagyunk, mint volt a'
regés Robinzon, szigetében talált arany darabjával.
Éhezhetünk mellettök. Kereskedők, vendéglők vo-
nakodnak felváltani, ha csak egészben náluk nem
hagyjuk. Árfolyamba, cursusba, akarják indítani ho-
nunknak ez üdvözö papírjait. Pedig ök az eszély-
telenek bánuák meg leginkább azok történhető ár-
csökkenését. Már is 20 pengő kr. pótléket kö-
vetelnek egy 10 forintos felváltásért; egy száz-
ért 10 pengő forintot. Üdvös volna korlátozni az
ily tözsérek váltókufarkodását. Ohajtanók, hogy
apróbb pénzjegyek nagyobb számmal hozatnának
forgalomba, hogy az ily pecsovits visszaélések
utja bévágatnék. Több a' baj, mint nem-baj Há-
romszéken is.

Nyilatkozat. A' Honvéd 147-dik szá-
mában dr. Nagy törzsorvos urtól megjelent, en-
gem illető „szigorú figyelmeztetés“ czime alatti i-
ratra a' következőket kívánom a' t. cz. olvasó kö-
zönség elébe bocsátani. Tanácslom minden, a' há-
boru eseményei által szerencsétlenné lett tisztár-
saimnak, ne folyamodjanak szükségükben törzs-
orvos dr. Nagy Sándor urhoz, mert „incidit in
scyllam, qui vult evitare charybdim.“

Folyó évi majus 14-én kimenekültem Gyula-
fehérvárból, hol az orvosi tant, miután Kolozs-
vártt bevégeztem, gyakorlatba vettem és öt évig
nem csekély dicsérettel folytattam, mint ezt több
hírlapok, valamint az ottani városi orvos urtól nyert
bizonyítvány tanúsítják. A' veszély idejében vol-
tam nemzetőr, orvos és felügyelő tiszt mindaddig,
míg a' fegyvert le kellett tennünk. Továbbá sok
enyedi és zalathnai szerencsétlenneken segitettem
pénzzel 's orvosilag. Gyulafehérvár ostroma alkalmával
Kolozsvárra jöttem beteges feleségemmel, egy
gyermekkel 's dajkával, minden vagyonecskámát
hátra hagyván. Kolozsvártt megkerestem feuneve-
zett orvos urat, miszerint nekem oly állomást
sziveskedjék szerezni, hogy kis családommal e-
gyütt lehessenek; mire felelé, hogy csak Szent

Lászlóra küldhetne, de egy pár hét alatt Kolozsvártt elé fogná adni magát oly állomás, hol családommal együtt lehetnék. Ezen feltétel alatt mentem tehát Szt. Lászlóra, a' nélkül, hogy hivatalosan lettem volna kinevezve. Folyó hó 10-dikén mondám fenemlített orvos urnak saját szobájában, hogy én egy hónap eltelte után, ha Kolozsvártt állomást nem nyerhetnék, a' Sz. Lászlói állomást oda fogom hagyni. Folyó hó 16-kán, mert akkor egy hónapi szolgálatom kitöltött volt, jelentettem magam egy a' Szt. Lászlói térparancsnok, Urai százados urtól nyert bizonyítvánnyal, hogy kötelességemet mindenekben hiven teljesítettem, nevezett törzs orvos dr. Nagy Sándor urnál, mondván, hogy helyettem más orvost sziveskedjék Szent Lászlóra küldeni. Halljátok tisztársaim, t. cz. katonaság és orvosi közönség, érdemli-e ez, hogy engem alkalmazásra nem méltónak nevezzenek?

B i n g,
orvos, sebész és szülész mester.

Vegyes hírek.

— A' Közlönyben megjelent hivatalos tudósítás szerint közelebről két győzelmes csatánk volt a' feldunai vidéken. Jun. 9-én nyitavölgyi hadsergünk, Nagy Sándor tábornok vezérlete alatt; Mocsonok és a' Vág vize közt feküdt 7—8000-nyi osztrák serget két oldalról megtámadván visszaverte úgy, hogy ez nem csak a' Vágon túl hátrált, hanem az általa vert hidat is fölégette maga után.

Folyó hó 13-kán pedig Kmety ezredes Csornánál, Zambelli ezredes Encse és Kónynál verték meg az ellenséget. Elesett Wys tábornok, gróf Bombelles őrnagy, 3 ismeretlen főtiszt. Elfogatott 3 tiszt, köztük herczeg Salm nevű főhadnagy. Ezen felül 150 halott maradt a' csatatéren, köztök 50 dzsidás. Fogolyá lett 50-nél több nehéz és könnyű sebesült. A' mi veszteségünk halottakban és sebesültekben 3 tiszt és 100 közember. Mikor e' hivatalos tudósítást írta Klapka tábornok, a' mieink, kik már Csákházáig nyomultak előre, még folyvást üzték az ellenséget.

— A' Hadi Lapban olvassuk, hogy az oláhfejedelemségek leakarják rázni a' muszka igát, 100 ezer bajnok készül fegyvert fogni, hogy a' muszkat a' Pruthon túl kergesse. A' török pártolja a' nép mozgalmait.

— Moldovában, az idézett lap hitelesen írja, kitört a' forradalom.

— Sturdza majus 31-én elüzetett fejedelmi székéből 's családja Muszkaországba, maga pedig muszka táborba menekült

— A' forradalom következtében a' muszko

tábor, mely 40,000-ből áll, Plojest városa mellé vonult.

— Oláhországban is Bibeskonak egy fivérét akarják helyébe ültetni.

— Hitelt érdemlő bécsi utazók beszéltek Pesten, hogy elindulásuk előtt, az Ostdeutsche Post — jun. 9-i számában az orosz interventio elleni angol-francia tiltakozványt egész terjedelmében olvasták. A' nevezett lap azonban rögtön lefoglaltatott.

— A' Pesti Hirlap jun. 17-i, ide rendkívül uton érkezett számában áll, miként Guyon tábornok Pestre érkezvén, azon hirt hozta, hogy Nagy Sándor a' Csálóközben 12 ezer osztrákot úgy beszorított, hogy vagy megadják magukat, vagy mind a' vízbe fulnak.

Legujabb.

A' Pozsony bevételéről hir még sem volt épea fuvatlan szélhez basonló. A' Közlöny jun. 17-i számában olvassuk, hogy a' csornai ütközet következtében az ellenség mind Csornáról, mind Kónyról Bösárkány felé ellillant. E' győzelmünk a' Mosonyban és Óváratt tanyázó ellenséges hadtestet is anynyira megzavarta, hogy már Pozsonynak bevételét várta. A' pozsonyi hid kiszedetett és Károlyvár irányában veretett fel. Az ellenség most Soprony felé tart.

(1) Néhai dr. Józsa Dániel ur tömegéhez tartozó mintegy 3,000 veder különböző, de leginkább 1846-dik évi termés bor Sz. Somlyón, — továbbá mintegy 1000 veder 1848-k évi termés jó minőségű bor Bályoghon; 's végre a' Sz. Somlyói hegyen levő egy 20 kapás szőlő, mely alatt jó borház is van; szabad kézből bár mikor illő áron eladandók. — Bővebb értesülést nyerhetni Somlyón vgy alólirtnál, vagy távol létemben Jozsa Gyula, — Bályoghon pedig tisztartó CSENGERI SÁMUEL urnaknál.

HEGYI MIHÁLY,
a' Józsa árvák gyám-gondnoka. (3)

(1) Folyó hónap 18-n délelőtti 10 ora után Kolozsvártt a' Fehérhajó című vendégfogadó udvarára egy, egy éves barnapej, minden jegy nélküli csikó bényargalván; ezennel tudtul adatik: hogy a' tulajdonos, ahozi tulajdonos-jogát bizonnyitva, és a' tartás 's ki-hirdetés költségét megforditva, elvihesse. (3)

(1) Farkasutca 49 szám alatt eladó szalonna mászája 70 váltó frt. — szekér kenő haj 10 fonton felyül fontja 48 kr. váltóba. (3)

(1) A' 3-ad völgyben a' legjobb helyt 30 rud szénafü az az — 10- és 20 rud egymás folytában, nem meszse egymástól — fele rész és behozással az eddigi szokottnál olcsóbban, kiadó. — kérdést lehet tenni a' szerkesztőségnek. (2)